

A határozott integrál

Definíciók, tételek:

- A felosztás finomsága
- Minden határom túl finomodó beosztás
- Alsó összegek
- Felső összegek

1. **Tétel:** Az $[a; b]$ bm. felosztásának finomításával az alsó összegek nem csökkenhetnek, a felső összegek nem nőhetnek.
2. **Tétel:** Az $[a; b]$ -on értelmezett korlátos f függvény az $[a; b]$ bm. felosztásához tartozó minden alsó összege nem nagyobb, mint akármelyik, akár más felosztáshoz tartozó felső összeg.

Ha az $[a; b]$ -on értelmezett korlátos $f(x)$ függvénynek bm. minden határon túl finomodó felosztássorozathoz tartozó alsó és felső közelítő összegei sorozatának közös határértéke van, azaz $\lim_{n \rightarrow \infty} s_n = \lim_{n \rightarrow \infty} S_n$, akkor az $f(x)$ függvény az $[a; b]$ -on **Riemann szerint integrálható**. Ezt a közös határértéket az $f(x)$ függvény $[a; b]$ -on

vett határozott integráljának nevezzük.

$$\text{Jele: } \int_a^b f(x) dx$$

Példa 1. Igazoljuk, hogy ha $f: [a; b] \rightarrow R$ $f(x) = c$ $c \in R$ (konstans fgv.), akkor f integrálható az $[a; b]$ -on és $\int_a^b c dx = c \cdot (b - a)$

Példa 2. Határozzuk meg az $f(x) = x$ fgv. határozott integrálját az $[a; b]$ -on!

Példa 3. Határozd meg a Dirichlet- függvény integrálját $[a; b]$ -on!

$$f(x) = \begin{cases} 1, & \text{ha } x \text{ racionális} \\ 0, & \text{ha } x \text{ irracionális} \end{cases}$$

Newton-Leibniz formula: Ha $f(x)$ Riemann integrálható $[a; b]$ -on, és f -nek létezik a primitív függvénye (azaz $\exists F(x)$ úgy, hogy $F'(x) = f(x)$), akkor $\int_a^b f(x) dx = F(b) - F(a)$

Gyakorló feladatok:

1. $\int_1^2 x dx =$

2. $\int_0^1 x^2 dx =$

3. $\int_0^\pi \sin x =$

4. $\int_1^e \ln x dx =$

5. $\int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{3}} \left(\cos x + \frac{1}{\cos^2 x} \right) dx =$

6. $\int_{-2}^{-1} 3 \cdot e^x dx =$